

JOSSON, Maurits, advocaat te Brussel en activist (Antwerpen 10 februari 1855 - Leiden 13 december 1926).

Na het beëindigen van zijn middelbare studie werd Maurits Josson door zijn vader Eugeen Nikolaas, een zakenman van Schotse afkomst, naar Duitsland gezonden. Hij verbleef er zes jaar en begon rechten te studeren te Bonn. Deze studies zette hij voort aan de Brusselse universiteit, waar hij lid was van de Vlaamse studentenkring *Geen Taal, Geen Vrijheid*, gesticht in 1876. In 1880 vestigde hij zich als advocaat te Brussel en huwde een Antwerps meisje, E. Meeuws.

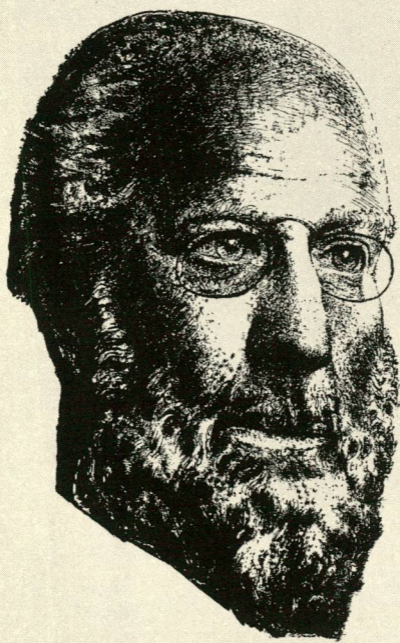
Als advocaat bij het Hof van Beroep kreeg Josson al gauw moeilijkheden met de tuchtraad. Hij was de eerste die een Nederlandse naamplaat op zijn deur

aanbracht, en toen hij een Nederlands verslag durfde inleveren voor een pro-deo-zaak, werd hij voor twee jaar geschorst.

Josson werd in 1891 te Brussel lid van het eerste bestuur van het Vlaamsch Nationaal Verbond en in 1892 van de Vlaamsche Volksraad. Hij was er ook verscheidene malen kandidaat voor de Vlaamsche Volkspartij, namelijk in 1894, '95 en 1906. Josson was één van de organisatoren van het Vlaamsch Huis te Brussel op de Grote Markt, een centrum van waaruit gedurende vele jaren de Vlaamse strijd gevoerd zou worden.

Toen in 1899 de Boerenoorlog, waarmee vele flaminganten sympathiseerden, uitbrak, nam Josson dienst in het Boerenleger en werd als secretaris van generaal Smuts krijgsgevangen gemaakt.

De jaarlijkse herdenking van de Belgische revolutie van 1830 – de zogenaamde septemberfeesten te Brussel – werd door Josson hevig aangevallen. Niettegenstaande ze officieel waren afgeschaft, organiseerde schepen Lepage jaarlijks een optocht van de schoolkinderen naar het Martelarenplein. Zij werden voor Josson in 1901 aanleiding tot de publikatie van het heftig pamflet onder pseudoniem Jan Janssone, Onthullingen over de Belgische omwenteling van 1830. Hierin beschouwt Josson de revolutie van 1830 als een verdrukking van het

M. Josson door M. Spriet.

Vlaamse volk en een verheerlijking van Frankrijk. Josson was bezeten door het annexatiegevaar dat uit Frankrijk dreigde. Tijdens een protestmeeting te Brussel in 1904, georganiseerd tegen de jaarlijkse zogenaamde bedevaart naar het Martelarenplein, verklaarde Josson: „Indien wij onze onafhankelijkheid willen behouden en onze dubbele Vlaamsch-Waalsche nationaliteit vrijwaren, eene eigen volksontwikkeling, natuurlijk en volgens

onze overlevering willen bevorderen, dan moeten wij – om aan het annexatiegevaar, dat altijd uit Frankrijk dreigt, te ontsnappen – opnieuw opbouwen onder een nieuwen vorm, den heerlijken Statenbond van het Koninkrijk der Vereenigde Nederlanden”.

Josson verzamelde rondom zijn ideeën een massa bewijsmateriaal dat hij in 1901 in zijn pamflet bijeenbracht. Hij bewerkte deze publikatie tot zijn standaardwerk: Frankrijk, de eeuwenoude vijand van Vlaanderen en Wallonië. Josson zond in 1913 een exemplaar van dit boek aan de Duitse keizer en verklaarde erbij: „Flandern ist keine Mark Galliens und wir wollen Flandern freimachen unter belgischer Fahne.”

Gedurende de Eerste Wereldoorlog staakte Maurits Josson zijn Vlaamse actie niet. Vaak trok hij 's avonds naar de vergaderingen in het Vlaamsch Huis en onderhield de verbinding tussen de Antwerpse en de Brusselse Vlaamsgezinden. Samen met Frans Reinhard, zijn trouwe bondgenoot, publiceerde hij op 12 februari 1915 een oproep tot Vlaamse actie. Ook de Vlaamsche Landsbond van 1916 was een produkt van hun samenwerking.

Maurits Josson behoorde niet tot de radicaalste activisten. Hij nam scherp stelling tegenover de Jong-Vlamingen, en ook met de Antwerpse activisten van het Vlaamsch Verbond kon hij het moeilijk vinden. Josson was ervan overtuigd, dat België hersteld zou worden en ijverde voor een federatieve staatsvorm. Hij werd lid van de Raad van Vlaanderen, doceerde in 1918 burgerlijk recht aan de vernederlandste universiteit te Gent en was zeer actief voor de vernederlandsing van het lager onderwijs in Brussel.

Op 18 december 1920 werd Josson, samen met Lodewijk Peerenboom, voor het assisenhof van Brabant veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf en 20.000 frank boete. Om gezondheidsredenen werd hij in voorlopige vrijheid gesteld. Josson week uit naar Nederland, waar hij ook overleed.

WERKEN: *Onthullingen over de Belgische Omwenteling van 1830, opgedragen aan den heer Léon Lepage, schepen van onderwijs der stad Brussel, ondervoorzitter van „Les anciens frères d'armes de la Légion Etrangère”, onder eerevoorzitterschap van „Zijne Keizerlijke Hoogheid Prins Napoleon”* (1901); - *Onthullingen over de Belgische Omwenteling van 1830 voorafgegaan van een beknopt overzicht van Frankrijks invallen in België* (1903); - *Frankrijk, de eeuwenoude vijand van Vlaanderen en Wallonië* (1913); - *De Belgische Omwenteling van 1830*, 3 dln. (1930).

LITERATUUR: P. Fredericq, *Schets eener geschiedenis der Vlaamsche Beweging*, 3 dln. (1906-'09); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte 1780-1914*, III-IV (1964-'65); - H.J. Elias, *Vijfentwintig jaar Vlaamse Beweging 1914/1939*, I (1969).

ANNE VAN HERREWEGHEN